

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 19 listopada 2009 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików
województw oraz ustawy o bezpośrednim wyborze wójta,
burmistrza i prezydenta miasta**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 5 listopada 2009 r. ustawy o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
"1) art. 5 otrzymuje brzmienie:
"Art. 5. Wybory są bezpośrednie; wyborcy wybierają Prezydenta Rzeczypospolitej bezpośrednio."";
- 2) w art. 1 w pkt 2, w art. 5a skreśla się wyrazy "zgodnie z przepisami niniejszej ustawy";
- 3) w art. 1 w pkt 3, w art. 49a ust. 1 otrzymuje brzmienie:
"1. Wyborca posiadający orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie organu rentowego bez względu na datę jego wydania, równoznaczne na mocy przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.), może udzielić pełnomocnictwa do głosowania w jego imieniu w wyborach, zwanego dalej "pełnomocnictwem do głosowania".";

- 4) w art. 1 w pkt 3:
  - a) w art. 49c w ust. 2 skreśla się zdanie trzecie,
  - b) w art. 49d w ust. 1 skreśla się zdanie drugie;

- 5) w art. 1 w pkt 3, art. 49h otrzymuje brzmienie:

"Art. 49h. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania, wzory: wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania, zgody na przyjęcie pełnomocnictwa do głosowania i aktu pełnomocnictwa do głosowania, a także wzór i sposób prowadzenia oraz aktualizacji wykazu sporządzonych aktów pełnomocnictwa do głosowania, tak aby zapewnić sprawność i rzetelność postępowania oraz wiarygodność aktu pełnomocnictwa.";

- 6) w art. 2 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

"a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
"2. W wyborach do każdego z organów, o których mowa w ust. 1, głosować można tylko jeden raz.";

- 7) w art. 2 w pkt 1 w lit. b, w ust. 3 skreśla się wyrazy "zgodnie z przepisami niniejszej ustawy";

- 8) w art. 2 w pkt 2, w art. 40a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Wyborca posiadający orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie organu rentowego bez względu na datę jego wydania, równoznaczne na mocy przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.), może udzielić pełnomocnictwa do głosowania w jego imieniu w wyborach, zwanego dalej "pełnomocnictwem do głosowania".";

- 9) w art. 2 w pkt 2:
a) w art. 40a skreśla się ust. 5,
b) w art. 40c w ust. 3 w pkt 1 wyrazy ", o którym mowa w art. 40a ust. 5" zastępuje się wyrazami "potwierdzającego uznanie za osobę niepełnosprawną w stopniu, o którym mowa w art. 40a ust. 1";
- 10) w art. 2 w pkt 2:
a) w art. 40c w ust. 2 skreśla się zdanie trzecie,
b) w art. 40d w ust. 1 skreśla się zdanie drugie;
- 11) w art. 2 w pkt 2, art. 40h otrzymuje brzmienie:
"Art. 40h. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania, wzory: wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania, zgody na przyjęcie pełnomocnictwa do głosowania i aktu pełnomocnictwa do głosowania, a także wzór i sposób prowadzenia oraz aktualizacji wykazu sporządzonych aktów pełnomocnictwa do głosowania, tak aby zapewnić sprawność i rzetelność postępowania oraz wiarygodność aktu pełnomocnictwa.";
- 12) w art. 5 wyrazy "14 dni" zastępuje się wyrazami "7 dni".

WICEMARSZAŁEK SENATU

Marek ZIÓLKOWSKI

Uzasadnienie

Ustawa o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta zastała rozpatrzona przez Senat na 44. posiedzeniu. W uchwale podjętej w dniu 19 listopada 2009 r. Senat proponuje wprowadzenie do ustawy dwunastu poprawek.

Zasady techniki prawodawczej w § 87 ust. 1 nakazują zmieniać przepis ustawy poprzez przytoczenie go w pełnym nowym brzmieniu, choćby zastępowano w nim, dodawano albo eliminowano tylko jeden wyraz. W myśl tej zasady Senat przyjął poprawki nr 1 i 6¹⁾.

Użyte w art. 1 pkt 2, w art. 5a i w art. 2 w pkt 1 w lit. b, w ust. 3 stwierdzenie, że wyborca może głosować osobiście lub przez pełnomocnika "zgodnie z przepisami niniejszej ustawy" nie niesie żadnej treści normatywnej. Jest oczywistym, że jeżeli ustawy wyborcze określają tryb głosowania przez pełnomocnika, to właśnie ten tryb należy stosować. Dlatego Senat przyjął poprawki nr 2 i 7.

Ustawa w brzmieniu przyjętym przez Sejm przyznała uprawnienie do ustanowienia pełnomocnika wyborczego wyborcom zaliczonym do osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, z uwzględnieniem art. 62 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Tak sformułowane kryteria, wyłączają innych wyborców, którzy nie zostali zaliczeni przez właściwy organ orzekający do osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, którzy jednocześnie nie są osobami, o których mowa w art. 62 ust. 1 i 2 przytoczonej ustawy, a są osobami, których ustawodawca w innych sprawach traktuje na równi z osobami niepełnosprawnymi. Senat uznając, że należy umożliwić skorzystanie z instytucji pełnomocnika do głosowania wszystkim osobom o znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, wprowadził poprawki nr 3 i 8.

W art. 1 w pkt 3, w art. 49 c w ust. 2 i w art. 2 w pkt 2, w art. 40c w ust. 2 określony jest tryb złożenia wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa. Ustawa przewiduje wydanie aktu pełnomocnictwa na wniosek mocodawcy (zdania pierwsze omawianych przepisów).

---

¹⁾ W ustawie posłużono się jeszcze w jednym miejscu metodą nowelizacji polegającą na zastąpieniu poszczególnych wyrazów, a nie nadaniu przepisowi pełnego nowego brzmienia. Dotyczy to przepisu art. 1 pkt 6, art. 88k. W tym przypadku jednak taka technika legislacyjna jest uzasadniona jednoczesnym procedowaniem nad inną ustawą zmieniającą ten sam przepis.

Z kolei ostatnie zdania tych przepisów stwierdza, że wniosek powinien zostać przedłożony przez mocodawcę lub osobę, której pełnomocnictwo ma być udzielone.

Rodzi się pytanie jak należy rozumieć zdanie trzecie tych przepisów. Od razu należy odrzucić interpretację tego zdania, jako normy uprawniającej do wniesienia wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa. Przytoczone zdania pierwsze art. 49c ust. 2 i art. 40c ust. 2 jednoznacznie przesądza, że wniosek może złożyć (wnieść) jedynie mocodawca.

Być może intencją Sejmu było nakazanie mocodawcy doręczenia wniosku osobiście lub przez posłańca, którym może być tylko przyszły pełnomocnik. Taka interpretacja uniemożliwiłaby mocodawcy skorzystanie z innego posłańca, kuriera lub poczty. Trudno wskazać *ratio legis* takiej normy prawnej. Ponadto instytucja pełnomocnika wyborczego ma pomóc osobom o upośledzonych możliwościach poruszania się, dlatego ograniczenie sposobu doręczenia wniosku byłoby w tym przypadku szczególnie dolegliwe.

Brzmienie przepisów może sugerować, że wyłączona jest możliwość złożenia wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa przez innego pełnomocnika niż osoba, której ma być udzielone pełnomocnictwo do głosowania. Takie rozumienie tych przepisów, również wydaje się niezgodne z wolą ustawodawcy.

Senat stanął na stanowisku, że jakiegokolwiek ograniczenie możliwości złożenia wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa przez mocodawcę jest niezasadne i uchwalił poprawki nr 4 i 10.

Przepisy upoważniające Ministra właściwego do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, do określenia w drodze rozporządzenia, szczegółowego trybu postępowania w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania oraz wzorów niektórych dokumentów (art. 1 pkt 3, art. 49h i art. 2 pkt 2, art. 40 h) nie zawierają wytycznych dotyczących treści rozporządzenia. Naruszają w ten sposób art. 92 ust. 1 Konstytucji. Senat dążąc do usunięcia tej wady przyjął poprawki nr 5 i 11.

Również przepis upoważniający Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do określenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia w drodze rozporządzenia, wykazu dokumentów wydawanych przez właściwe organy państw członkowskich Unii Europejskiej potwierdzających uznanie za osobę niepełnosprawną (art. 2 pkt 2, art. 40a ust. 5) nie zawiera wytycznych dotyczących treści rozporządzenia, przez co narusza art. 92 ust. 1 Konstytucji. Nadto wydaje się, że przygotowanie takiego wykazu dokumentów nie jest możliwe ze względu na różne kryteria i sposoby opisu stopnia niepełnosprawności w poszczególnych państwach Unii Europejskiej. Z tego względu Senat

uznał za właściwe badanie w konkretnych wypadkach, czy obywatel innego państwa Unii Europejskiej został uznany za osobę o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Powyższe uzasadnia poprawkę nr 9.

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 listopada 2006 r. (Sygn. akt K 31/06) wskazał na zachowanie sześciomiesięcznego terminu od wejścia w życie istotnych zmian w prawie wyborczym do pierwszej czynności kalendarza wyborczego, jako nieusuwalny co do zasady normatywny składnik treści art. 2 Konstytucji. Aby umożliwić przeprowadzenie następnych wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z zastosowaniem instytucji pełnomocnika do głosowania Senat skrócił *vacatio legis* ustawy z czternastu do 7 dni przyjmując poprawkę nr 12.